

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

07 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nadejda Toma,
Judecători Iurie Diaconu, Victor Boico,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 15 iunie 2022, declarat de avocata Aliona Rusnac, în numele inculpatului

Fîntîna Roman XXXXXX.

<i>instanța de fond:</i>	<i>Termenul de examinare,</i> 24.04.2021 - 13.08.2021,
<i>instanța de apel:</i>	03.09.2021 - 15.06.2022,
<i>instanța de recurs:</i>	18.10.2022 - 07.12.2022.

Asupra recursului menționat, Colegiul Penal,

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți din 13 august 2021, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Fîntîna Roman a fost condamnat în baza art. 190 alin. (1) Cod penal la 2 ani închisoare și art. 190 alin. (1) Cod penal la 2 ani închisoare.

Potrivit art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 3 ani închisoare.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei i-a fost suspendată condiționat, pentru o perioadă de probațiune de 2 ani.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul lui Matiescu Iulian prejudiciul material în sumă de 5840 lei și moral în mărime de 1000 lei, iar în favoarea lui Ursu Alina prejudiciul material în sumă de 2425 lei și moral în mărime de 1000 lei.

2. Instanța de fond a constatat că, la 09 decembrie 2020, aproximativ orele 10.00-11.00, inculpatul Fîntîna Roman, aflându-se în XXXXXX, XXXXXX XXX, în preajma Colegiului de Transporturi, acționând în scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale,

prevăzând urmările lor prejudiciabile și admitând în mod conștient survenirea acestora, inducându-l în eroare pe minorul Matiescu Iulian, prezentându-i ca adevărată o faptă mincinoasă, precum că are nevoie de urgență să efectueze un apel telefonic, a intrat în posesia telefonului mobil a ultimului, de modelul „Xaomi Redmi Note 9 Pro”, cu IMEI 1 nr. 860537050458975 și IMEI 2 nr. 860537050458983, cu cartela telefonică SIM XXXXXX, toate în valoare de 5840 lei, după care, sub pretextul că are nevoie să copie un număr din automobilul din preajmă, manifestând un comportament dolosiv, a plecat cu telefonul mobil și urcând în automobil, imediat a părăsit locul faptei, astfel însușindu-l în mod ilegal.

În continuare, Fîntîna Roman s-a deplasat în Filiala Companiei „Blago Group” SRL, din mun. Chișinău, str. M. Varlaam 46, unde a înstrăinat telefonul mobil însușit, contra sumei de 2670 lei, astfel cauzând părții vătămate Matiescu Iulian un prejudiciu material în proporții considerabile, în valoare totală de 5840 lei.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 190 alin. (1) Cod penal, ca escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților actului juridic anulabil, încheierea căruia este determinată de comportamentul dolosiv care a produs daune considerabile.

Tot el, la 17 decembrie 2020, aproximativ ora 11.00, aflându-se în XXXXXX XXX, XXXXX, acționând în scopul dobândirii ilicite a bunurilor lui Ursu Alina, plecând la locul de trai a acesteia, unde a indus-o în eroare, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, precum că are nevoie să facă niște lucrări, iar soțul ei, care la acel moment se afla peste hotarele țării, i-ar fi permis să ia temporar în folosință, ferestrăul mecanic de modelul „Huzgvarna”, în valoare de 1300 lei și aparatul de sudat de modelul „КАЛИБР СВИ-220”, în valoare de 1125 lei, acțiuni însoțite de un comportament dolosiv, a intrat în posesia acestora, cu care a părăsit locul faptei, astfel însușindu-le în mod ilegal.

În continuare, Fîntîna Roman s-a deplasat în piața de mărfuri „Caraciobanu”, din mun. Bălți, unde bunurile însușite le-a înstrăinat, astfel cauzând părții vătămate Ursu Alina un prejudiciu material în proporții considerabile, în valoare totală de 2425 lei.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 190 alin. (1) Cod penal, ca escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților actului juridic anulabil, încheierea căruia este determinată de comportamentul dolosiv care a produs daune considerabile.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut faptele indicate în rechizitoriu și încadrarea juridică a acestora, precum și probele administrate în faza de urmărire penală, solicitând examinarea cauzei în procedură simplificată.

3. Procurorul în Procuratura raionului Sângerei Alexandru Godorog, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 190 alin. (1), 190 alin. (1), 84 alin. (1) Cod penal la 3 ani închisoare, iar conform art. 84 alin. (4) Cod penal, prin adăugirea parțială a pedepsei aplicate conform sentinței Judecătoriei Bălți din 07.06.2021, a-i stabili pedeapsă definitivă de 4 ani închisoare.

Apelantul a invocat că suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate inculpatului, conform art. 90 Cod penal, a fost dispusă neîntemeiat și nu va duce la atingerea scopului pedepsei penale.

Or, inculpatul, pe lângă faptele săvârșite în speță, pe parcursul anilor 2015-2020 a comis 33 contravenții, anterior a fost atras la răspundere penală în baza art. 264¹ alin. (1), 190 alin. (2) Cod penal, prin ordonanța Procuraturii Bălți din 02.09.2013, fiind dispusă încetarea urmăririi penale pe art. 264¹ alin. (1) Cod penal și atragerea lui la răspundere contravențională, fiind sancționat cu amendă în mărime de 2000 lei. Prin sentința din 30.09.2016 a fost încetat procesul penal de învinuire a inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, conform art. 107 Cod penal, fiindu-i aplicată amnistia.

În scurt timp, inculpatul a comis o altă infracțiune prevăzută la art. 190 alin. (1) Cod penal, cauza fiind pe rol în instanța de judecată.

Aprecierea instanței de fond că antecedentele penale ale inculpatului sunt stinse este eronată, deoarece prin sentința Judecătorei Bălți din 07.06.2021 a fost condamnat în baza art. 326 alin. (1), 90 Cod penal la 1 an și 6 luni închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe o perioadă de probațiune de 2 ani, care la data pronunțării sentinței în speță, era definitivă.

4. Potrivit deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 15 iunie 2022, pronunțată integral la 13 iulie 2022, apelul a fost admis, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Fîntîna Roman a fost condamnat pe art. 190 alin. (1) Cod penal la 2 ani închisoare și art. 190 alin. (1) Cod penal la 2 (doi) ani închisoare.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor numite, i-a fost stabilită pedeapsa de 2 ani și 6 luni închisoare.

Conform art. 84 alin. (4) Cod penal, *prin includerea în termenul pedepsei numite a duratei pedepsei executate parțial*, aplicate conform sentinței Judecătorei Bălți din 27.09.2021, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 3 ani și 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, de la reținere.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a constatat că la stabilirea pedepsei instanța de fond nu a ținut în deplină măsură cont de precedentele lui condamnări, aplicându-i o pedeapsă nejustificat de blândă în ce privește nedisponerea spre executare, prin stabilirea perioadei de probațiune, conform art. 90 Cod penal.

Astfel, la stabilirea pedepsei, instanța de apel a ținut cont că de faptul că inculpatul a comis infracțiuni mai puțin grave, de urmările lor prejudiciabile survenite prin nerecuperarea daunelor cauzate prin infracțiune, eschivarea de la executarea pedepsei penale, precedentele lui condamnări, inclusiv pentru infracțiuni similare, fiind condamnat la închisoare cu suspendarea executării, care însă a fost insuficientă pentru a-l corecta, anterior fiind liberat de răspundere penală în temeiul amnistiei, însă continuându-și activitatea criminală, fapt ce denotă caracterul stabil al intenției criminale, ceea ce implică aplicarea pedepsei închisorii, chiar dacă și-a recunoscut faptele comise, se caracterizează pozitiv, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru.

Totodată, inculpatul a fost condamnat la 07.06.2021 în baza art. 326 alin. (1), 90 Cod penal la 1 an și 6 luni închisoare luni, cu suspendarea condiționată a executării, pentru o perioadă de probațiune de 2 ani, iar prin sentința Judecătorei

Bălți din 27.09.2021 în baza art. 190 alin. (1), 84 alin. (4) Cod penal, la 2 ani închisoare cu suspendarea executării pentru perioada de probațiune de 3 ani.

Infracțiunile au fost comise de inculpat în decembrie 2020, adică până la precedentele sentințe, ceea ce implică cumularea pedepselor penale în temeiul art. 84 alin. (4) Cod penal, cu stabilirea pedepsei închisorii cu executare în penitenciar de tis semiînchis, păstrându-se neschimbate dispozițiile de anunțare în căutare stabilite prin încheierea din 04.05.2022.

5. La 19 septembrie 2022, avocata Aliona Rusnac declară recurs ordinar în numele inculpatului, în care solicită repunerea în termen a recursului, casarea deciziei menționate și menținerea sentinței instanței de fond.

Recurenta invocă că inculpatul a aflat despre decizia instanței de apel la 01.09.2022, atunci când mama lui a revenit de peste hotare și a ridicat scrisoarea, aducându-i la cunoștință că i s-a aplicat pedeapsa cu închisoare și este anunțat în căutare.

Instanța de apel nu a motivat necesitatea aplicării pedepsei cu închisoarea și faptul că scopul pedepsei nu poate fi atins fără privarea de libertate a inculpatului.

La moment, inculpatul a reparat prejudiciul cauzat părților vătămate, ce se confirmă prin cererile lor, în care solicită aplicarea față de acesta a unei pedepse nonprivative de libertate.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penal.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul Penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță.

Însă, conform art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei. Potrivit art. 231 alin. (3), (5) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește. Dacă ultima zi a unui termen cade într-o zi nelucrătoare, termenul expiră la sfârșitul primei zile lucrătoare care urmează. Conform art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. În corespundere cu art. 418 alin. (1), 338 alin. (2)-(4), 340 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel pronunță public dispozitivul hotărârii, fapt despre care se consemnează în procesul-verbal. Hotărârea motivată se pronunță la fel public, în termen de până la 30 de zile. Copia de pe hotărârea motivată se înmânează participanților prezenți la ședința de judecată. Participanților care nu s-au prezentat în ședința de judecată li se expediază, în termen de 3 zile, copia de pe hotărârea motivată.

Sub acest aspect se atestă că, conform procesului-verbal al ședinței de judecată, instanța de apel a pronunțat dispozitivul deciziei pe 15 iunie 2022, în lipsa inculpatului anunțat în căutare, dar în prezența avocatei Larisa Craveț, comunicând că decizia motivată va fi pronunțată pe 13 iulie 2022, fapt realizat la această dată și consemnat în respectivul proces-verbal, în lipsa inculpatului și avocatei, iar potrivit

scrisorii nr. 3223 din 08.02.2022, acestora le-a fost expediată copia hotărârii motivate (vol. II, f.d. 20-22, 24, 34, pct. 4. din decizie).

Deci, decizia atacată a fost pronunțată în condițiile legii la 13 iulie 2022, iar termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar a expirat la sfârșitul zilei de 15 august 2022.

Totodată, recursul ordinar al avocatei Aliona Rusnac a fost depus la oficiul poștal la 15 septembrie 2022 și înregistrat la Curtea Supremă de Justiție pe 19 septembrie 2022, adică este declarat peste termenul prevăzut de lege (vol. II, f.d. 41, 48, pct. 4., 5. din decizie).

Alte informații cu privire la data depunerii recursului respectiv în instanța de recurs nu există nici în dosar și nici în recursul nominalizat.

Este de menționat că art. 422 Cod de procedură penală nu prevede repunerea în termen a recursului ordinar, nicio altă procedură legală de a calcula termenul de recurs decât de la data pronunțării deciziei motivate, iar art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală prescrie expres că în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Prin urmare, durata termenului de recurs este stabilită prin lege. Acest termen nu poate fi prelungit, este absolut, are un caracter imperativ și fatal, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita respectiva cale de atac.

Astfel, solicitarea repunerii în termen și mențiunea recurenteii că: „*inculpatul a aflat despre decizia instanței de apel la 01.09.2022, atunci când mama lui a revenit de peste hotare și a ridicat scrisoarea, aducându-i la cunoștință că i s-a aplicat pedeapsa cu închisoare și este anunțat în căutare*”, este lipsită de orice suport legal (pct. 5. din decizie).

Conform art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este declarat peste termen.

Astfel, odată ce este declarat peste termen, recursul ordinar de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 2), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal,

d e c i d e:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocata Aliona Rusnac, împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 15 iunie 2022, în privința inculpatului Fîntîna Roman XXX, pe motiv că este declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, fiind pronunțată integral la 20 ianuarie 2023.

Președinte

Nadejda Toma

Judecători

Iurie Diaconu

Victor Boico